

DE FIJNHEID VAN DE AANDACHT IN SCHILDER- EN TEEKENKUNST

van de be-schrijvende lijn, die recht doet aan het fijnste onderdeel der dingen, als van het beeldende teeken. De kunst maakte zich los van de geobserveerde orde, daar zij zich weer haar symbolische macht over de wereld herinnerde. Het impressionisme was de laatste mogelijkheid van het observeren van het gevestigde geordende leven. Het was een indruk op afstand, een soort aristocratie van het oog. Het symbolisme wilde aan deze niet voor ontwikkeling vatbare indrukkenkunst ontkomen en werd zich bewust van de reeds eeuwen sluimerende onzichtbare beelden, die gelijk de woorden, het levensspel besturen. Het zichtbare werd in het symbolisme dus in rang verlaagd. Tegelijkertijd herinnerde de kunstenaar zich, krachtens zijn natuur nauw verbonden met het zichtbare leven, de aandachtsvormen der kunst. Hij wist, dat de impressie vernieuwd kon worden door de selectie prijs te geven en de waarneming uit te breiden.

Er ontstonden derhalve twee richtingen, tegenstrijdig van aard en toch alle twee ontsprongen aan hetzelfde verlangen om los te komen van de uitgeputte indrukkenkunst, vrij te worden van de motieven der oude levensorde.

Wij zien dan ook gelijktijdig en vlak in de buurt van het symbolisme aan het eind der 19de eeuw, een uitvoerig realisme ontstaan. Dat laatste is niet

Edgar Fernhout - Het venster

Alassio - olieverf, 1939